

HOE BELANGRIJK ZIJN WINKELPUIEN EN INTERIEURS VOOR HET HAAGSE STADSBEELD?

Sinds 1984 geeft de afdeling monumentenzorg van de gemeente Den Haag met de zogeheten VOM-reeks een zeer informatieve serie publicaties uit.¹ In 1990 is daarbij aandacht besteed aan de inventarisatie van Haagse winkelpanden met monumentale winkelpuien en het belang van het behoud daarvan voor het Haagse stadsbeeld, waarvan een groot deel dateert uit het laatste kwart van de 19^e eeuw.

Tot de winkelpui behoort niet alleen een voornamelijk entree tot de winkel zelf, maar tevens de etalageruimte met hoge ramen, die het winkelend publiek wil verleiden om binnen te komen. De uitvoering van de etalages sluit veelal aan bij de gevel, die het geheel de fraaie monumentale uitstraling geeft met een geheel eigen identiteit, waarbij vaak ook de naam van de winkelier in de gevel of op de ruit van de deur is verwerkt. Zowel het gebruik van kwalitatief hoogwaardige materialen als natuursteen, de gebogen houten kozijnen en ramen van de winkelpanden alsook de aankleding van de etalage waren op elkaar afgestemd en gaven de winkel haar eigen gezicht in het straatbeeld.

In Den Haag hebben we nog enkele van zulke fraaie winkelgevels, voorzien van natuurstenen façades met gietijzeren zuilen. In de Schoolstraat 15 is nog een winkel met zogenaamde uitstalkasten, de voorloper van de etalage zoals wij die thans kennen, waar voorheen de tinnegietery en blik- en koperslager J.N. Meeuws gevestigd was. Het tweede nog resterende voorbeeld daarvan is te vinden in het Westeinde 36 op de hoek met de Assendelftstraat en dateert uit dezelfde periode.

In deze tijd van winkelketens met schreeuwende kleuren en eenvormige logo's hunkeren wij naar de tijd waarin een winkel een esthetisch uitgevoerde etalage had, die uitnodigde om naar binnen te gaan. Het is dan ook van groot belang dat deze historische winkelpuien worden bewaard en hersteld, niet in de laatste plaats omdat daarmee het straatbeeld wordt verlevendigd en de diversiteit vergroot. De verder oprukkende verschroming van de winkelstraten moet worden afgeremd, omdat dit tot verarming van het straatbeeld leidt. De omtovering van oude winkelpuien in een eenvormige uitstraling door winkelketens ziet er bepaald niet aantrekkelijk uit.

In 1840 diende Meeuws een verzoek in voor het maken van een nieuwe winkelpui met twee uitsteek- of monsterkasten.

Evenzeer van belang zijn de authentieke winkelinterieurs waarvan er nog slechts enkele in onze stad bewaard zijn gebleven. Interieurs die gelukkig wél de sloop hebben overleefd zijn te vinden in de Hoogstraat 32/32a, waar de voormalige herenmodezaak G. Lörtzer was gevestigd en waar later Laura Ashley het interieur in stand heeft gelaten. Andere nog bestaande voorbeelden zijn de drogisterij Van der Gaag aan de Dagelijkse Groenmarkt, de Hofstad Apotheek aan de Korte Poten 7/7a/7b en de winkel van de voormalige vioolbouwer Védral aan de Molenstraat 19/19a. Het interieur van de bekende parfumerie Maison Rimmel in de Hoogstraat is helaas enkele jaren geleden in de container verdwenen.

Wij menen dat er van gemeentewege meer aandacht behoort te zijn voor de nog resterende historische winkelpuien en de eventueel daarbij behorende oude interieurs. Dat vereist allereerst een gedegen inventarisatie, zodat er kan worden opgetreden als dit bijzondere erfgoed in de gevreesde container dreigt te verdwijnen.

Emilie Linssen-van Rossum en Jan van der Ploeg
Werkgroep Levende Historie

¹ Zie voor de verschenen publicaties : <http://www.monumentenzorgdenhaag.nl/sites/default/files/Lijst%20van%20de%20VOM-reeks.pdf>